

[Indenrigsministeren.]

Amalienborg have udtalt sig saaledes, som han selv offentligt har vedkendt sig at have gjort. Forholdet var nemlig dette — det ved jo alle vi, som deltog i disse Forhandlinger den Gang —, at der forelaa to Forslag; det ene forelaa aabent i Dagen, det var Regeringens Forslag, det Rodeske Forslag, som ganske vist lod vente umaadelig længe paa sig, men som dog til sidst kom, saa sent, kan man vel sige, at man ikke deri kunde se Udtryk for, at man ønskede et Valg hastigt paa Grundlag af en hurtigt gennemført Valgretsreform, men Forslaget kom endelig, og om dette Forslag forhandlede der aabent; men bag Kulisserne arbejdedes der indenfor det konservative Folkeparti for en helt anden Valgretsordning, og da man havde faaet sit Forslag udformet mere i Enkelt-heder, kom det jo ogsaa til almindelig Kundskab. Men om en Forhandling forud for Martsdagene, som havde ført den daværende Regering, dens to Partier og det konservative Folkeparti frem til en saadan Stilling, at en øjeblikkelig Afgørelse kunde træffes, om en saadan Forhandling havde der overhovedet ikke været Tale; hvis der havde været det, var der af Regeringen overfor Venstre i de Forhandlinger, man førte med dette Parti, spillet et Dobbeltspil, som ikke havde været ærligt. Derfor siger jeg, at Springet, som gjordes i 1920, det blev gjort af Radikale og Socialdemokrater, som pludselig gik bort fra det, der var deres eget Regeringsforslag, over til det Forslag, der var tilvejebragt ved konservativt Arbejde, og over til dette i en Form gennem de Tilføjelser, det fik, som maa siges at have været mindre velovervejet, og som vi lider under den Dag i Dag. Det er Forstaaelsen deraf, der i stigende Grad breder sig i Befolkningen og gør Forventningen om, at vi dog en Gang maa kunne naa til et Resultat paa dette Omraade, velbegrunnet.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller sagde til mig, at naar man fra konservativ Side nægtede Forhandling om det foreliggende Lovforslag, var det bl. a., fordi det konservative Partis Stilling var denne, at udenom Forholdstalsvalgmaaden vilde de Konservative ikke. Jeg gør det ærede Medlem opmærksom paa, at Forholdstalsvalgmaaden for saa vidt er grundlovsfæstet, for saa vidt som Grundloven kræver en ligelig Repræsentation for de forskellige Anskuelser blandt Vælgerne; men Grundloven gør udtrykkelig opmærksom paa, at dette kan ske i eller uden Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse. I Øjeblikket søges Opgaven løst uden Forbindelse med

Valg i Enkeltmandskredse, her i Lovforslaget søges den igen løst ved Etablering af en saadan Forbindelse; i begge Tilfælde opfyldes i lige Grad Grundlovens Bud om en Valgordning, der sikrer en saa ligelig Repræsentation for de forskellige Anskuelser blandt Vælgerne, som det fikserede Medlemstal i det hele taget muliggør.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, forstod jeg, stimuleredes til at fraternisere med de fremførte Ønsker om at faa etableret en almindelig Forhandling om forfatningsmæssige Spørgsmaal, idet det ærede Medlem mente, at det tidligere Højre slet ikke havde kendt sin Besøgelsestid og burde have opgivet det privilegerede Landsting, længe før Tilfældet blev, og det ærede Medlem følte sig overbevist om deri at være enig med mig, men der dæmrede dog maaske en lille Tvivl hos ham, og derfor føjede han til: Jeg er i hvert Tilfælde vis paa at være enig med den højtærede Finansminister. Ja, jeg kan derom sige, at ogsaa dette er jeg ganske enig med det ærede Medlem i, og der er vistnok ingen nulevende, som ikke er klar over, at det var en uklog Fremgangsmaade, det konservative Parti den Gang fulgte; men fordi man kan forpasse Tidspunktet i det ene Forhold, bør man ikke fremskynde det unødigt i det andet; det sidste kan man komme til at fortryde lige saa meget som det første.

Det ærede Medlem Hr. P. Munch taler jo jævnlig om, hvordan en Mindretalsregerings Stilling bør være; det ærede Medlem formaner jævnlig Regeringen til at vige til Side dør, hvor Modstand møder, at søge frem gennem Forhandling, gennem at bøje af, og jeg gad vist, siger det ærede Medlem, hvilken anden Fremgangsmaade en Mindretalsregering kunde tænkes at følge. Men naar det er Tilfældet, at en saadan altid maa naa frem gennem Hensyntagen til andre Partiers Opfattelse for at skabe Samling om de Forslag, den stiller, saa synes jeg, at vi paa dette Grundlag skulde være fri for den Mistænkeliggørelse, som Oppositionspartierne saa flittigt udsaar i den Jordbund, der endnu er gødet med den forældede Opfattelse fra den Tid, da et enkelt Parti sad med Flertalsmagten her i Landet. Den Forestilling, som endnu lever hos mange Vælgere, at en Regering sidder med den ubetingede Magt, udnytter de Herrer ved alle mulige Lejligheder stærkest gørligt mod Regeringen til at saa Tvivl om Regeringens redelige Hensigter. Men naar vi kommer herind, stiller det ærede Medlem Hr. P. Munch sig op paa Talerstolen og siger: Hvad andet skulde en Regering, som